

POSTANOWIENIE

Dnia 5 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriłło

w sprawie z odwołania A. M.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.
o prawo do emerytury pomostowej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 5 maja 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 7 maja 2015 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 7 maja 2015 r., po rozpoznaniu sprawy A. M. przeciwko ZUS Oddziałowi w L. o prawo do emerytury pomostowej, na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 27 listopada 2014 r. (mocą którego zmieniono zaskarżoną decyzję organu rentowego z 3 października 2013 r. i ustalono wnioskodawcy prawo do emerytury pomostowej od dnia 1 października 2013 r. oraz zasądzono od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania), zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną ubezpieczonego. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego - art. 3 ust. 3 w związku z treścią liczby porządkowej (Lp.) 17 załącznika nr 2 w związku z art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (jednolity

tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 965; dalej jako ustawa o emeryturach pomostowych). Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w [...] wraz z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem Najwyższym.

Jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano: 1/ występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do odpowiedzi na pytanie: czy pracą o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 3 w związku z treścią liczby porządkowej (Lp.) 17 załącznika nr 2 ustawy o emeryturach pomostowych, jest wykonywanie pracy elektromonterów bezpośrednio przy usuwaniu awarii napowietrznych sieci elektroenergetycznych w warunkach pracy pod napięciem, czy też każda praca polegająca bezpośrednio na usuwaniu wszelkich awarii przez elektromonterów, oraz 2/ istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, tj. art. 3 ust. 3 w związku z treścią liczby porządkowej (Lp.) 17 załącznika nr 2 ustawy o emeryturach pomostowych w zakresie określenia, czy za pracę o szczególnym charakterze elektromonterów należy uznać jedynie prace związane z usuwaniem bezpośrednio awarii napowietrznych sieci elektroenergetycznych w warunkach pracy pod napięciem i prace przy eksploatacji napowietrznych sieci elektroenergetycznych w warunkach pracy pod napięciem, czy też za pracę w szczególnym charakterze elektromonterów należy uznać każdą pracę związaną bezpośrednio z usuwaniem awarii, niezależnie od tego, czy dotyczą one napowietrznych sieci elektroenergetycznych w warunkach pracy pod napięciem, czy też nie, lub pracę elektromonterów przy eksploatacji napowietrznych sieci elektroenergetycznych w warunkach pracy pod napięciem.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania tej przesłanki przedsądu, jaką jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Sformułowanie zagadnienia powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego. Nie każde więc orzeczenie, nawet błędnie wydane, zasługuje na kontrolę w postępowaniu kasacyjnym (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 18 marca 2004 r., I PK 620/03, LEX nr

513011, z dnia 8 lipca 2004 r., II PK 71/04, LEX nr 375715 i z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Nie spełnia określonego w art. 398⁹ § 1 k.p.c. wymagania sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451 i z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538).

Co się tyczy tej przesłanki przedsądu, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, przepisy mające być przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego powinny należeć do katalogu przepisów, których naruszenie przez sąd drugiej instancji zarzucono w ramach podstawy skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2002 r., I PKN 682/01, OSNP 2004 nr 12, poz. 211). Rzeczą skarżącego jest zaś wykazanie, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości ze sprecyzowaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które to orzecznictwo należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151, z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351, z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231, z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 2-4, poz. 43 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Oczywiście jest, iż budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi mieć zastosowanie w sprawie, a jego wykładnia – mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest jednak sam przepis, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu. Stąd też wspomniane wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, by ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów. W tym wyraża się publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej. Celem realizowanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni przepisów prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurejurisprudencji i prawa pozytywnego, a nie korekta orzeczeń wydawanych przez

sady powszechne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wypada stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia żadnej z powołanych przesłanek przedsądu.

Zgodnie z załącznikiem nr 2, lp. 17, do ustawy o emeryturach pomostowych, do pracy w szczególnym charakterze zalicza się „prace elektromonterów bezpośrednio przy usuwaniu awarii oraz eksploatacji napowietrznych sieci elektroenergetycznych w warunkach prac pod napięciem”. Skarżący w obszernym uzasadnieniu zmierzającym do wykazania występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, stara się wykazać - posługując się argumentami natury logiczno-językowej - że sformułowanie to odczytywać należy w ten sposób, iż usuwanie awarii przez elektromonterów jest kategorią odrębną od czynności eksploatacji napowietrznych sieci elektroenergetycznych w warunkach pracy pod napięciem i przy tym chodzi o każde prace elektromonterów przy usuwaniu awarii, a nie tylko awarii napowietrznych sieci elektroenergetycznych w warunkach pracy pod napięciem. Analizując powyższy problem prawny przez pryzmat wymagań stawianych wymienionym przesłankom przedsądu należy uznać, że problem ten pozbawione jest przymiotu istotności, gdyż jego rozstrzygnięcie jest efektem „zwykłej” wykładni przepisów. Trzeba podzielić w tym zakresie argumentację Sądu Apelacyjnego, zgodnie z którą usuwanie awarii, jak i eksploatacja, o których mówi przepis, dotyczy napowietrznych sieci energetycznych w warunkach prac pod napięciem, bowiem wyraz „oraz” jest łącznikiem i zastępuje spójnik „i”, „także”. Problem ten nie wymaga zatem zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy.

Reasumując: wobec niewykazania istnienia powołanych w skardze kasacyjnej przesłanek przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.